

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТЕКОНОМІЯ

Каталог 3 вибіркових дисциплін

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

ОПП Підприємництво та інновації

Спеціальність D3 Менеджмент

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 05 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політекономія
Викладач (-і)	Ємець Ольга Іванівна, доц., к.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380979040894
Е-mail викладача	olha.yemets@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/287
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Політекономія – це суспільна наука, яка розкриває суть понять, категорій, законів та закономірностей функціонування і розвитку економічних систем на різних історичних етапах існування людства.</p> <p>Об’єктом політекономії як науки є економічна система, яка функціонує на основі певних виробничих відносин.</p> <p>Предметом політекономії є вивчення суті і розвитку виробничих відносин; вивчення взаємодії продуктивних сил та виробничих відносин; вивчення економічних категорій і законів, що керують розвитком економіки.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою дисципліни Політекономія є формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни Політекономія з’ясування природи і змісту економічних законів та визначення механізму їх використання людьми у господарській діяльності; розкриття загальних теоретичних засад соціально-економічного життя суспільства; аналіз принципових рис економічних систем і напрямів їх еволюції; виявлення кращих надбань теорії та практики господарювання, способів і методів ефективного використання обмежених ресурсів виробництва; розкриття закономірностей суспільного відтворення, економічного зростання; дослідження особливостей сучасного стану функціонування і перспективи розвитку економічної системи.</p>	
4. Компетентності та результати навчання	
<p>Компетентності</p> <p>Здатність аналізувати закономірності функціонування сучасної ринкової економіки в умовах цифровізації. У процесі вивчення курсу формуються компетентності абстрактного мислення, аналізу й синтезу економічних явищ, застосування економічних знань для розв’язання практичних завдань у цифровому бізнес-середовищі та прийняття обґрунтованих рішень на основі економічної інформації. Здобувачі набувають здатності аналізувати попит і пропозицію, механізми ціноутворення та конкуренції на цифрових ринках, оцінювати вплив глобалізації, цифровізації та платформеної економіки на бізнес-моделі електронної комерції, а також використовувати політико-економічні підходи для пояснення поведінки споживачів і суб’єктів онлайн-ринків.</p> <p>Результати навчання</p> <p>Здобувачі повинні пояснювати базові категорії політичної економії та механізми функціонування ринкової системи, аналізувати попит, пропозицію та ціноутворення з</p>	

урахуванням специфіки електронної комерції, оцінювати роль державного регулювання, податкової політики й антимонопольного контролю у цифровій економіці, пояснювати вплив глобальних економічних процесів і цифрових платформ на розвиток електронної торгівлі, а також інтерпретувати економічні дані для прийняття управлінських рішень у сфері E-commerce.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16/4
практичні заняття	14/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	D7 Торівля	1	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практичні	самостійна робота	лекції	практичні	самостійна робота
Тема 1. Предмет і метод політичної економії. Економічна система та закони її розвитку.	2	2	6	2		8
Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.	2	2	6			8
Тема 3. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2	1	6		2	8
Тема 4. Суб'єкти економіки.		1	6			8
Тема 5. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.	2	2	6	2		8
Тема 6. Ринок: суть, функції, моделі. Конкуренція і ціноутворення.	2	2	6		2	8
Тема 7. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, відсоток і рента.	2	2	6	2		8
Тема 8. Економічний розвиток, зайнятість та відтворення робочої сили.	2		6			10

Тема 9. Суть і структура світового господарства. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.	2	2	6			8
Індивідуальне завдання			6			6
Усього годин	16	14	60	6	4	80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни						
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бална – (шляхом накопичення балів протягом семестру) Поточний контроль 0-50 балів; Самостійна робота 0-30 балів; Індивідуальне завдання 0-20 балів.</p> <p>Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою</p>					
	Шкала оцінювання для заліку					
	університетська	національна				шкала ECTS (ECTS)
	90 – 100	зараховано				A
	80-89					B
	70-79					C
	60-69					D
	50-59					E
26-49	Не зараховано				FX	
1-25					F	
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) “Порівняльна характеристика економічних явищ та процесів в національних економічних системах”.</p> <p>Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста,</p> <p>Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).</p> <p>Максимальна оцінка за ІЗ становить 20 балів.</p>					
Практичні заняття	На практичних заняттях проводиться усне опитування, приймається участь у дискусіях та по окремих темах тестування.					
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%.					
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі (ЗМ):</p> <p>ЗМ 1. Поточний контроль (1-50 балів).</p> <p>ЗМ 2. Самостійна робота (1-30 балів).</p> <p>ЗМ 3. Індивідуальне завдання (1-20 балів).</p> <p>Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва,</p>					

	торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
Підсумковий контроль	<p>Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями.</p> <p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.</p> <p>Повторне складання заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни:</p> <p>один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.</p> <p>Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.</p> <p>Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.</p> <p>Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.</p> <p>Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту</p> <p>Додаткові бали +10 балів за участь у конференції: виступ або тези; до 10 балів за сертифікат неформальної освіти.</p>	
8. Рекомендована література	
<p>Нормативно-правові документи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України від 11.01.2001, № 2210-III «Про захист економічної конкуренції». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text (дата звернення: 19.08.2024). 2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вер. 2019 р. №722/2019. URL: https://cutt.ly/2uod8sa (дата звернення: 19.08. 2024). <p>Навчально-методичні матеріали</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Політична економія: навчальний посібник / за науковою ред. к.е.н., доц. О. І. Ємець. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М. 2017. 328 с. Рек. ВР ДВНЗ «ЛНУ ім. В.Стефаника». 4. Навчальний посібник для самостійної роботи з дисципліни «Політекономія» / укладач Ємець О.І. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника 2025. 100 с. 	

Наукові публікації

5. Liudmyla M. Akimova, Iryna F. Litvinova, Hanna O. Ilchenko, Alina L. Pomaza-Ponomarenko and Olha I. Yemets, The Negative Impact of Corruption on the Economic Security of States. *International Journal of Management*, 11 (5), 2020, pp. 1058-1071. <http://www.iaeme.com/IJM/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=5>. Видання індексується та реформується в зарубіжних базах даних: SCOPUS.

6. Ємець О.І., Білоголовка І.І. Політекономічні засади інноваційного розвитку підприємств в умовах COVID 19. Підприємництво, торгівля: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку: *матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Старобільськ, 26-27 листопада 2020 року)*. Харків : Вид-во Іванченка І.С. : Харків, 2020. С.28-31.

7. Ємець О.І., Білошкурська Н.В. Політекономічні особливості державно-приватного партнерства // *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Науковий збірник. Випуск 17. Т.2. Івано-Франківськ: Плай, 2021. С. 60-65.

8. Свиноус І., Ємець О., Рудич О. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення в контексті формування економічних відносин в аграрному секторі України. *Економічний дискурс*. 2022. Випуск 3-4. С. 81-91. DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2022-2-8>. URL: <http://ed.pdatu.edu.ua/article/view/277387>.

9. Сус Т. Й., Ємець О. І., Цюпа О. П. Фінансова політика стимулювання інноваційного розвитку аграрного сектору та механізм її впровадження: іноземний досвід. *Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»*. 2020. № 4 (35). С. 347-355. (Web of Science, <http://fkd.org.ua/article/view/222151>).

Міжнародні наукові публікації

1. Christian Flamant. (2023). Main Concepts and Principles of Political Economy. Production and Values, Distribution and Prices, Reproduction and Profits Prelude to a Reconstruction of Economic Theory. 517 p. <https://arxiv.org/abs/2303.09399>

2. Dong Yang. (2025). The Fractured Metropolis: Optimization Cutoffs, Uneven Congestion, and the Spatial Politics of Globalization. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2512.05163>
<https://arxiv.org/pdf/2505.09124>

3. Adam Wiechman, John M. Margaret Garcia. (2025). Politics, Inequality, and the Robustness of Shared Infrastructure Systems. <https://arxiv.org/abs/2510.22411>

Викладач
Ємець Ольга Іванівна

Доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки